καὶ τοὺς μαθηματικοὺς ἀριθμοὺς, οἱ δὲ μίαν φύσιν ἀμφοτέρων, ἕτεροι δέ τινες τὰς μαθηματικὰς μόνον οὐσίας εἶναί φασι, σκεπτέον, περὶ τοῦ μὴ περὶ τῶν μαθηματικῶν, μηδεμίαν ποιοῦσι θέσιν φύσιν ἄλλην παρὰ τοῖς εἴδεσι, πότερον ἰδέας τυγχάνουσιν οὖσαι, ἢ οὔ· καὶ πότερον ἀρχὴ καὶ οὐσία τῶν ὄντων, ἢ οὐ· ἀλλ' ὡς περὶ μαθηματικῶν μόνον, εἴτ' εἰσὶν, εἴτε μὴ εἰσὶν καὶ εἰ εἰσὶ, πῶς εἰσιν. ἔπειτα μὴ ταῦτα χωρὶς περὶ τῶν ἰδεῶν αὐτῶν ἁπλῶς, καὶ ὅσον νόμου χάριν τὰ τρίλληνα καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὰ τοῦ τῶν ἐξωτερικῶν λόγου. ἐπὶ δὲ πρὸς ἐκείνην δεῖ τὴν σκέψιν ἀπαιτεῖν τὸν πλείω λόγον, ὅταν ὁπωσοῦν, εἰ αἱ οὐσίαι καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ὄντων ἀριθμοὶ καὶ ἰδέαι εἰσί. μετὰ γὰρ τὰς ἰδέας αὕτη λείπεται τετάρτη σκέψις. ἀναγκαῖον δ' εἴπερ ἔστι τὰ μαθηματικὰ, ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι αὐτὰ, καθάπερ λέγουσί τινες, ἢ κεχωρισμένα τῶν αἰσθητῶν λέγουσι καὶ οὕτω τινές· ἢ εἰ μηδετέρως, ἢ οὐκ εἰσὶν, ἢ ὅμως ὅπου εἰσὶν. ἀδύνατον ἡ ἀμφισβήτησις ἡμῖν ἔσται, οὐ περὶ τοῦ εἶναι, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὅπου.

Κεφάλαιον β.

ΟΤι μὲν τοίνυν ἔν γε τοῖς αἰσθητοῖς ἀδύνατον εἶναι, καὶ ἅμα πλασματίας ὁ λόγος, εἴρηται μὲν καὶ ἐν τοῖς διωρισμένοις, ἔτι ἅμα δύο στερεὰ εἶναι ἀδύνατον. ἔτι δὲ καὶ ὅτι τοῦ αὐτοῦ λόγου, καὶ τὰς ἀλλὰς δυνάμεις καὶ φύσεις ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναι, καὶ μηδεμίαν κεχωρισμένην. ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται πρότερον. ἀλλὰ πρὸς τούτοις φανερὸν, ὅτι ἀδύνατον διαιρεθῆναι ὁτιοῦν σῶμα. κατ' ὀλίγον δὲ διαιρεθήσεται· καὶ τοῦτο κατὰ γραμμήν· καὶ αὖτη κατὰ στιγμήν. ὥστε εἰ τὴν στιγμὴν διελεῖν ἀδύνατον, καὶ τὴν γραμμήν· εἰ δὲ ταύτην, καὶ τἆλλα· τί ἂν διαφέροι, ἢ ταύτας εἶναι τοιαύτας φύσεις, ἢ μὴ εἶναι ἐν αὐτοῖς τοιαύτας φύσεις; τὸ αὐτὸ γὰρ συμβήσεται διαιρουμένων γὰρ τῶν αἰσθητῶν διαιρεθήσονται· ἢ οὐδὲ αἱ αἰσθηταί. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κεχωρισμένας γ' εἶναι φύσεις τοιαύτας δυνατόν. εἰ γὰρ ἔσται στερεὰ παρὰ τὰ αἰσθητὰ κεχωρισμένα τούτων ἕτερα, καὶ πρότερα τῶν αἰσθητῶν, δῆλον ὅτι καὶ παρὰ τὰ ὁπόσα ἕτερα ἀναγκαῖον εἶναι ὁπόσα κεχωρισμένα, καὶ στιγμὰς καὶ γραμμὰς τῷ γὰρ αὐτῷ λόγῳ. εἰ δὲ ταῦτα πάλιν παρὰ τὸ στερεὸν μαθηματικὸν ὁπόσα καὶ γραμμὰς καὶ στιγμὰς, ἕτερα κεχωρισμένα. πρὸ πολλοῦ γὰρ τῶν συγκειμένων ἐστὶ τὰ ἀσύνθετα.

numerósque mathematicos duo genera faciant, quidam vnam amborum naturam, quidam autem alij mathematicas tantum substantias esse dicant: primùm quidem de mathematicis cõsiderandum est, nullam aliam eis addendo naturam, veluti vtrum ideæ sint néene, & vtrum principia subsistantiæque entium, an non: verùm tantum, vt de mathematicis, vtrum sint, an non sint: & si sint, quonam modo sint. Deinde postea seorsum de ipsis ideis simpliciter, & aliquantulum legis gratia: diuulgata nanque plurima sunt, etiam in exterioribus rationibus. Præterea, ad illam considerationem oportet maiorem sermonis partem attendere, cùm de his considerationibus, vtrum substantiæ principiáque entium, numeri, ac ideæ sint: post enim ideas, hæc tertia consideratio restat. Necesse autem, si mathematica sunt, aut in sensibilibus ea esse, quemadmodum aliqui dicunt, aut à sensibilibus separata: & hoc etiam modo quidam aiunt: aut si neutro modo, aut non sunt, aut alio modo sunt. Quare dubitatio nobis non de ipso esse erit, verùm de modo.

CAPVT II.

ET quidem quod in sensibilibus ea esse impossibile est, quódque simul fieri ratio est, dictum sanè in dubitationibus est, quòd simul duo solida esse impossibile est. Item quòd eiusdem rationis est, cæteras quoque potentias & naturas in sensibilibus esse ac nullam separatam: hęc itaque prius dicta sunt. Verùm ad hæc etiam constat, quòd impossibile esset quodcunque corpus diuidi. Diuideretur enim secundum superficiem, & hæc secundum lineam, & ista secundum punctum. Quare si punctum impossibile est diuidere, etiam lineam: quòd si hanc, cætera quoque. Quid igitur differt aut has esse tales naturas, aut non esse quidem, sed esse in eis tales naturas? Idem nanque accidet: diuisis enim sensibilibus, diuidentur, aut nec ipsæ sensibiles. At nec separatas esse tales naturas possibile est. Nam si erunt præter sensibilia solida separata ab his diuersa, prioráque sensibilibus, patet quòd etiam præter superficies, alias necesse est esse superficies separatas, puncta quoque, & lineas: quandoquidem eadem ratio est. Quòd si hæc rursus præter mathematici solidi superficies, lineas, & puncta, alia separata: siquidem incomposita, priora compositis sunt.